

Posudek vedoucího na magisterskou práci Petra Michalíka *Egypt očima novodobého hermetismu*

Autor svou práci rozdělil do čtyř kapitol, v nich se postupně zabývá tematikou vlivu starověkého Egypta na vznik a formování hermetismu (kap. 2), postavou jeho „božského“ zakladatele Thovta či Herma (kap. 3), přičemž následně přechází ke přiblížení členění hermetismu, jeho jednotlivých aspektů, aktivit a směrů, až po jeho novodobé proudy (kap. 4). K drobným formálním chybám práce náleží číslování stručného úvodu jako samostatné kapitoly (kap. 1), což však v kontextu práce představuje pouze zanedbatelnou položku. Závažnější chybou je špatné očíslování posledních kapitol práce, resp. absence kapitoly 5. Na konec kapitoly 4 tak navazuje závěr jako kapitola 6. Předpokládám však, že se jedná pouze o mechanickou chybu při číslování jednotlivých částí práce a že kapitolou 5 měl být například oddíl věnovaný „egyptskému hermetismu“ v díle Jaromíra Kozáka (kap. 4.3).

Samotný předmět bádání, tedy hermetismus, měl být důsledně definován, resp. přiblížen a vysvětlen hned na počátku práce, nikoli až v kapitole 4. Namísto toho je čtenář vržen do vroucího kulturně-náboženského kotle egyptsko-řeckých vztahů, kulturních a náboženských výpůjček. Autor správně píše, že „vzniku hermetismu... předcházelo období synkretismu a helénismu,“ avšak v rámci členění práce je velmi nelogické, aby oddíly zabývající se řeckou inspirací Egyptem (2.1) předcházely oddílu přibližujícímu základy staroegyptského náboženství (2.2). Nemluvě o tom, že diplomant tomuto klíčovému tématu vyhradil pouze necelé dvě strany textu!

Oddíl věnovaný egyptsko-řeckým kulturně-náboženským vztahům a inspiracím v době helénismu (2.1) je napsán srozumitelně a přináší jasné a potřebné informace, bohužel se i tento oddíl nakonec ztrácí v nelogičnosti struktury celé práce. K náboženskému synkretismu v Egyptě měl P. Michalík vycházet z novějších publikací, když ne z cizojazyčných, tak alespoň z českých (např. Janák, *Staroegyptské náboženství I*, kde je této problematice vyhrazena samostatná kapitola). Autor (a následně i čtenář práce) tak zůstává ochuzen o přiblížení rozdílů v pojetí synkretismu v Egyptě, Řecku a například také na Předním východě. Proto také není jasné, co vlastně myslí „synkretismem Thovta a Herma“. Jedná se *interpretatio graeca*, překládání bohů z jazyka do jazyka nebo o přebývání či zahrnutí jedné bytosti v druhé?

Nedotaženost práce se promítá také do drobnějších, ale často velmi matoucích formálních nedostatků, jakými jsou např. uvádění špatného jména autora citované knihy (Navrátilová H., nikoli Navrátilová V.) nebo nepřesné citování z použité literatury (užití termínu Usír na místě, kde se v citované knize objevuje Usir).

Vedle roztržité struktury, kdy jednotlivé kapitoly představují spíše samostatná, špatně poskládaná hesla než na sebe navazující oddíly jedné práce, představuje největší problém magisterské práce P. Michalíka nedostatečná práce s odbornou literaturou. Nejenže autor neužíval nejnovější zahraniční studie a publikace zaměřené na téma jeho diplomové práce, chybí v ní také informace, názory a teorie publikované v českých překladech děl E. Hornunga a J. Assmanna. Hornungův *Tajemný Egypt* sice autor uvádí v seznamu literatury, avšak užití této velmi přínosné knihy není v jeho práci nijak patrné. Ještě více zaráží skutečnost, že v oddíle *Corpus Hermeticum* (3.3.1.2) ani jednou neuvádí a necituje stejnojmennou knihu R. Chlupa!

Závěrečná část diplomové práce P. Michalíka, jejíž přínos měl spočívat v porovnání pohledu novodobého českého hermetismu, zastoupeného J. Kozákem, na kořeny tohoto myšlenkového a esoterického směru ve starém Egyptě, se zcela mívá se svým původním úkolem. Autor práce tuto kapitolu sepsal takovým způsobem, že není jasné, jestli Kozákovy názory pouze tlumočí čtenáři, nebo je nekriticky přejímá.

P. Michalík v úvodu své práce konstatuje, že si klade za cíl „zanalyzovat, jakým způsobem nazírá novodobá hermetická společnost na kulturu starověkého Egypta“. Tento jistě zajímavý a přínosný úkol však zůstává v této diplomové práci bohužel nenaplněn. Proto ji nedoporučuji k obhajobě.

V Praze 20.8. 2012

Jiří Janák